

Page 1

Hébreu avec nekoudot (niqqud)

ב

בו יבאר

ענין האור והחשך שנבראו ביום אחד

איזה היה מקום כבודם

ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור, ויבדל אלהים בין האור ובין החשך, ויקרא אלהים לאור יום ולחשך קרא לילה ויהי ערב ויהי בקר יום אחד.

דע, כי יש הפרש בין לשון אור ללשון מאור, והוא כי כדור השמש והירח והכוכבים הם נקראים מאור. וכמ"ש ויעש אלהים את-שני המאורות הגדולים וגו' (בראשית א' ט"ז). וכן ביחזקאל פרק ל"ב פסוק ח' הוא אומר, כל-מאורי אור בשמים וכו'. וכן אנחנו אומרים ביצר, ברוך אתה ה' יוצר המאורות. אבל האור הוא ענין ההארה הזורחת מן המאורות. ומאחר שכתוב אומר, ויאמר אלהים יהי אור וגו', ולא אמר יהי מאור, אם כן מבואר מזה, שלא היה לאור ההוא שום כדור הנקרא מאור שממנו יצא אותו האור. כי השמש והירח לא נבראו ביום אחד אלא עד יום רביעי. והנה מקום האור ההוא היה למעלה על גבי התהום עומד אצל החשך בין כסא הכבוד ובין התהום, שהרי שם נעשית ההבדלה בין האור והחשך. ולא היה החשך ההוא כמו חשך של עולם הזה שהוא נעשה על ידי העדר האור, אלא הוא היה בריאה בפני עצמה כמו בריאת האור, כמ"ש יוצר אור בורא חשך (ישעיה מ"ה ז'). וכן אמר חז"ל (מס' חגיגה י"ב) עשרה דברים נבראו ביום אחד, ומכללם הם חשך ואור וכו'. ולכן לא היה האור מבטל את החשך. והזיו האור והחשך משתמשים יחד בערבוביא כדמיון אור השמש שיש עליו חתיכות עבים, שפעם מאפיל ופעם מאיר. והמאציל שאין אתה לאור ולחשך להשתמש ביחד, ועמד והבדיל בין זו לזו, וקבע לאור יום ולחשך קבע לילה.

ולפי שהשמים והארץ נבראו קודם שנברא האור, בעוד שהיה החשך לבדו כמבואר בפסוקים וכמ"ש בדיבור הקודם, לכן אמר הכתוב בתחלה, ויהי ערב ואחר כך ויהי בוקר. וממה שקראם הכתוב יום אחד, למד רז"ל (מס' חולין פ"ג), שהיום הוא נמשך אחר הלילה שעבר, ואינו נמשך אחר הלילה הבא. שאינו כסברת אומות העולם שמתחילים בהם באור הבקר, ומסיימין אותו בסוף הלילה שלאחריו.

ולפי שמקום האור הזה היה למעלה מן התהום אצל כסא הכבוד, לכן לא היה כח באור ההוא לבקוע ולעבור בין חשכת המים, ולהגיע אחריו עד למטה לארץ. ולכן הוצרך המאציל לברוא את שני המאורות הגדולים, ותלאם ברקיע כדי להאיר על הארץ. כן הוא פשט הפסוקים. אבל קבלת חז"ל היתה (בראשית

Traduction française

B

Où il sera expliqué

le sujet de la lumière et des ténèbres qui furent créées en un seul jour, quel fut le lieu de leur gloire.

« Et Dieu dit : Que la lumière soit ! et la lumière fut. Et Dieu sépara la lumière d'avec les ténèbres, et Dieu appela la lumière Jour, et les ténèbres il les appela Nuit. Et il y eut un soir, et il y eut un matin : un jour. »

Sache qu'il y a une différence entre le terme « lumière » et le terme « luminaire » : car le globe du soleil, de la lune et des étoiles est appelé « luminaire ». Ainsi qu'il est dit : « Et Dieu fit les deux grands luminaires, etc. » (Genèse 1,16). Et de même, dans Ézéchiél, chapitre 32, verset 8, il est dit : « tous les luminaires de lumière dans les cieux », etc. Et de même, nous disons dans le Yotser : « Béni sois-Tu, Hachem, qui formes les luminaires. » Mais la « lumière » désigne l'irradiation qui rayonne à partir des luminaires.

Et puisque l'Écriture dit : « Et Dieu dit : Que la lumière soit », etc., et n'a pas dit : « Qu'il y ait un luminaire », il en ressort clairement que cette lumière n'avait aucun globe appelé « luminaire » d'où serait sortie cette lumière. Car le soleil et la lune n'ont pas été créés le premier jour, mais seulement jusqu'au quatrième jour. Or, le lieu de cette lumière était au-dessus, sur l'abîme, se tenant près des ténèbres, entre le Trône de Gloire et l'abîme, car c'est là que se fit la séparation entre la lumière et les ténèbres. Et ces ténèbres n'étaient pas comme l'obscurité de ce monde-ci, qui se produit par absence de lumière ; au contraire, c'était une création en soi, comme la création de la lumière, ainsi qu'il est dit : « Il forme la lumière et crée les ténèbres » (Isaïe 45,7). Et ainsi ont dit nos Sages (traité 'Haguiga 12) : dix choses furent créées en un seul jour, et parmi elles figurent les ténèbres et la lumière, etc.

C'est pourquoi la lumière n'annulait pas les ténèbres. Et l'éclat de la lumière et des ténèbres servait ensemble, mêlé, à l'image de la lumière du soleil sur laquelle il y a des masses épaisses : tantôt elle obscurcit, tantôt elle éclaire. Et l'Émanateur, ne voulant pas que la lumière et les ténèbres servent ensemble, se leva et sépara l'une de l'autre, fixa pour la lumière : le jour, et pour les ténèbres : la nuit.

Et puisque les cieux et la terre furent créés avant que la lumière soit créée, tandis que les ténèbres étaient seules, comme cela est expliqué dans les versets et comme il a été dit dans le propos précédent, l'Écriture dit donc d'abord : « et il y eut un soir », puis après : « et il y eut un matin ». Et du fait que l'Écriture les a appelés « un jour », nos Sages ont appris (traité 'Houlin, chap. 3) que le jour se rattache à la nuit qui est passée, et ne se rattache pas à la nuit qui vient ; ce n'est pas selon l'avis des nations du monde, qui commencent par la lumière du matin et le terminent à la fin de la nuit suivante.

Et puisque le lieu de cette lumière était au-dessus de l'abîme, près du Trône de Gloire, la force de cette lumière ne pouvait pas fendre et traverser l'obscurité des eaux, et parvenir après cela jusqu'en bas, sur la terre. C'est pourquoi l'Émanateur dut créer les deux grands luminaires et les suspendre dans le firmament afin d'éclairer la terre. Tel est le sens simple des versets. Mais la tradition de nos Sages était (Béréchit

רבה פרשה י"א, אות ג'. כי אור שנברא ביום אחד, היה האדם יכול להביט בו מסוף העולם ועד סופו, וראה הקב"ה שאין העולם ראוי להשתמש בו מפני הרשעים, עמד וגנזו לצדיקים לעתיד לבא. אם כן לפי דבריהם, היה כה אור הראוי לבקוע את התהום רבה ולהאיר על הארץ, ועמד וגנזו. והדיינו שגזר על אותו האור שלא יתפשט מסוף לארץ, ונשאר גנוז במקומו למעלה מן התהום. ולכך הוצרך לברא ביום רביעי את שני המאורות הגדולים.

(ויש רמז בהקדמתו החידוש לאור, שהוא ענין הקדמת הקליפה לפרי וזהו שמות קה.ח). ויצר הרע ליצר הטוב, ועשה ליעקב ולעשו זה לעולם הבא. ושמש האור והחושך בערבוביא ביחד. הוא ענין קליפת נוגה הכוללת טוב ורע כנודע. והנה סיום המעשה פסוקים ביום אחד הם אחרית צמראכי, והוא שם קדוש. וכשחל ראש חדש ניסן ביום חמישי, מתכוין אותו בשעת שליטת מלא צדק. זמן שליטתו הוא מתחילת שעה ראשונה מהיום ועד סופה, ומתחילת שעה שמינית מהיום ועד סופה. והדיינו שעה שנים עשרה. אחר שעה שביעית.

ועיין בסוף סדר תיקוני שבת, שכתב שהתיקון של שם צמראכי הוא: קמץ פתח חולם פתח סגול, והם יוצאים מניקוד הראשי חיבות של: הארץ הפנים אור החושך אחד. כי מספרי חיבות שלהם יתא שם צמראכי הנזכר, ובראשי חיבות שלהם יוצא הניקוד. ומספר הניקוד הוא גימטריא חיים. ויש מנקדין אותו בראשי חיבות הפסוקים שהם: בראשית \הארץ ויאמר\ ירא ויקרא, שהם: שוא פתח פתח פתח פתח. והם גימטריא נה וסגול לחן. עד כאן לשונו בהרחבת ביאור. וגם אותיות צמראכי הם גימטריא שדי, רמז לשמות הלבנה שהם שד"י מים).

ג

בן יבואר

ענין הרקיע הנזכר ביום שני

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מִבְּדִיל בֵּין מַיִם לַמַּיִם. אָף עַל פִּי שֶׁהֲרָקִיעַ הוּא נִבְרָא בְּיוֹם אֶחָד, עִם כָּל זֶה הָיוּ הָאֵשׁ וְהַמַּיִם שֶׁמֶהֶם נַעֲשֶׂה הֲרָקִיעַ עֲדִיין לַחִים כְּקִדְמִין הַעֲכוּר בְּמַעֵי אִמּוֹ וְלֹא קִרְשׁוּ. וְלֹא הָיָה כַּח בְּרָקִיעַ לִשְׂאֵת וּלְסַבּוֹל עֲלֵיו אֶת הַמַּיִם אֲשֶׁר מַעַל הַשָּׁמַיִם, כְּדִי שֶׁעַל יָד כִּי יִהְיֶה מִבְּדִיל בֵּין מַיִם הָעֲלִיוֹנִים לַמַּיִם הַתַּחְתּוֹנִים. לִכֵּן אָמַר הַמַּעֲצִיל, יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם, כְּלוֹמַר, לַחֲזֹק וּלְתַקְשָׁה הֲרָקִיעַ בַּעֲדוֹ בְּתוֹךְ הַמַּיִם, כְּדִי שֶׁיִּהְיֶה מִבְּדִיל בֵּין מַיִם לַמַּיִם, כַּמִּשְׁלֵל רַשִׁי ז"ל.

ודע, כי אף על פי שנתחזק ונתקשה הרקיע, עדיין הוא נשאר עומד

Traduction française

Bereshit Rabba, paracha 11, section 3 : car la lumière qui fut créée le premier jour, l'homme pouvait la contempler

d'un bout du monde à l'autre ; et le Saint, béni soit-Il, vit que le monde n'était pas digne de s'en servir à cause des méchants ; Il se leva et la cacha pour les justes, pour l'avenir. Donc, selon leurs paroles, c'était une telle lumière

qu'elle était apte à fendre le grand abîme et à éclairer la terre, et Il se leva et la cacha. Ainsi, Il décréta sur cette lumière qu'elle ne s'étende pas d'une extrémité jusqu'à la terre, et elle demeura cachée à sa place, au-dessus de l'abîme.

C'est pourquoi il fallut créer, le quatrième jour, les deux grands luminaires.

(Il y a une allusion, dans ce qu'il a précédé, au renouvellement de la lumière : c'est l'idée que l'écorce précède le fruit ; et ce sont les Noms

##.#). Le mauvais penchant précède le bon penchant, et Il fit Jacob et Ésaü, l'un pour le monde à venir. Et la lumière et l'obscurité servirent

mêlées ensemble. C'est l'idée de la « klipat noga » qui inclut le bien et le mal, comme on le sait. Et voici : la conclusion de l'acte,

des versets du premier jour, est « acharit tsemrachi », et c'est un Nom saint. Et lorsque le premier jour du mois de Nissan tombe un jeudi,

on se concentre sur lui au moment de la domination de l'ange Tsédek. Le temps de sa domination est depuis le début de la première heure

du jour jusqu'à sa fin, et depuis le début de la huitième heure

du jour jusqu'à sa fin. C'est-à-dire après douze heures.

Après la septième heure.

Et vois à la fin de l'ordre des Tikouné Chabbat, où il a écrit que la vocalisation du Nom « tsemrachi » est : qamats, patah, holam, patah, segol,

et ils proviennent de la vocalisation des initiales de : « ha-arets ha-panim or ha-hoshekh ehad ». Car la somme

des initiales donne le Nom « tsemrachi » mentionné, et de leurs initiales sort la vocalisation.

Et la valeur numérique de la vocalisation est la guématria de « haïm » (vie). Et certains le vocalisent selon les initiales des versets qui sont :

« Bereshit \ha-arets vayomer\ yéra vayiqra », à savoir : sheva, patah, patah, patah, patah. Et cela fait la guématria 55,

et segol pour « hen » (grâce). Jusqu'ici ses paroles, avec un développement d'explication. Et aussi, les lettres « tsemrachi » font la guématria de « Shaddaï »,

allusion aux noms de la lune qui sont « Shaddaï mayim »).

3

Il sera expliqué

Le sujet du firmament mentionné le deuxième jour

Et Dieu dit : « Qu'il y ait un firmament au milieu des eaux, et qu'il sépare entre les eaux et les eaux. » Bien que

le firmament ait été créé le premier jour, néanmoins le feu et les eaux dont le firmament fut fait

étaient encore humides, comme auparavant, troubles dans le ventre de leur mère, et ne s'étaient pas solidifiés. Et le firmament n'avait pas la force de porter

et de supporter sur lui les eaux qui sont au-dessus des cieux, afin que par cela il sépare entre les eaux

supérieures et les eaux inférieures. C'est pourquoi l'Émanateur dit : « Qu'il y ait un firmament au milieu des eaux », c'est-à-dire pour renforcer et durcir le firmament alors qu'il est encore au milieu des eaux, afin qu'il sépare entre les eaux et les eaux, comme l'a écrit Rachi, de mémoire bénie.

Sache que, bien qu'il se soit renforcé et durci, le firmament demeure encore debout

במקומו, ולא זז ממקומו לא למעלה ולא למטה אפילו במלא נימא עד היום הזה ומים העליונים נשארו למעלה מן הרקיע עד היום הזה. כמש"כ והמים אשר מעל השמים [תהלים קמ"ח, ד']. והנם בא המבול אחר כך לעולם. כמש"כ וארבות השמים נפתחו [בראשית ז', י"ב].

ד

בו יבאר

ענין מקוה המים וראית היבשה

ויאמר אלהים: יקוו המים מתחת השמים אל-מקום אחד ותראה היבשה. כבר כתבנו בביאור יום אחד, כי מי התחתונים היה ממלאין את כל חלל כדור הרקיע, והיתה הארץ משוקעת באמצע אותם המים, והמים מקיפין אותה מכל צדדיה. וביום השלישי גזר המאציל על המים שמתחת השמים, להיות נקוים ועומדים במקום אחד, והוא הנקרא ים אוקינוס, ותראה היבשה. ועל ידי כן היה גם כן אויר פנוי בין השמים ובין הארץ שאין שם מים, והוא האויר הפנוי הנברא בעניינו עד היום הזה. עדיין היו השמים והארץ חשוכים מבלי אור כלל, כי לא היה אור דוחין אחד מגיע עד שם. וחשבון ערב ובקר של יום שני יום שלישי, היה ניכר על ידי האור והחשך של יום אחד, שהיה למעלה מהתהום.

ה

בו יבאר

ענין הזרעים והאילנות

ויאמר אלהים: תדשא הארץ דשא עשב מזרע זרע עץ פרי עשה פרי למינו וכי'. הקדים המאציל הדשא והעשב להאילנות, כדי ללמד לאדם דעת, שאם יש לו קרקע בחורבה ורוצה לנטעה, אל יטעה אילנות בתחלה, כי לא יתקיימו כראוי. אלא בתחלה יזרע אותה עשבים וירקות, ואחר שהתרגל האדמה בירקות יטענה אילנות.

Traduction française

À sa place, et il ne s'est pas déplacé de son endroit, ni vers le haut ni vers le bas, fût-ce de l'épaisseur d'un cheveu, jusqu'à ce jour.

Et les eaux supérieures sont restées au-dessus du firmament jusqu'à ce jour, comme il est écrit: «et les eaux qui sont au-dessus des cieux» [Psaumes 148, 4]. Et voici que le Déluge vint ensuite dans le monde, comme il est écrit: «et les écluses des cieux furent ouvertes» [Genèse 7, 12].

Il sera expliqué ici

le sujet du rassemblement des eaux et de l'apparition de la terre sèche

«Et Dieu dit: que les eaux sous les cieux se rassemblent en un seul lieu, et que la terre sèche apparaisse.» Nous avons déjà écrit, dans l'explication du premier jour, que les eaux inférieures remplissaient tout le vide de la sphère du firmament, et que la terre était enfoncée au milieu de ces eaux, et que les eaux l'entouraient de tous côtés. Et le troisième jour, l'Émanateur décréta sur les eaux qui sont sous les cieux qu'elles se rassemblent et se tiennent en un seul lieu — celui qu'on appelle l'Océan —, et que la terre sèche apparaisse. Et par cela, il y eut aussi de l'air libre entre les cieux et la terre, où il n'y a pas d'eau; c'est cet air libre créé ainsi jusqu'à ce jour. Les cieux et la terre étaient encore obscurs, sans aucune lumière, car aucun rayon de lumière n'atteignait jusque-là. Et le calcul du «soir et matin» du deuxième et du troisième jour était discernable grâce à la lumière et à l'obscurité du premier jour, qui étaient au-dessus de l'abîme.

5

Il sera expliqué ici

le sujet des semences et des arbres

«Et Dieu dit: que la terre produise de la verdure, de l'herbe portant semence, des arbres fruitiers faisant du fruit selon leur espèce, etc.»

L'Émanateur fit précéder la verdure et l'herbe aux arbres, afin d'enseigner à l'homme le discernement: si quelqu'un a un terrain en friche et veut le planter, qu'il ne plante pas des arbres au début, car ils ne subsisteront pas correctement; mais qu'au début il y sème des herbes et des légumes, et après que la terre s'y est accoutumée par les légumes, qu'il y plante des arbres.

Page 4

Hébreu avec nekoudot (niqqud)

-

Traduction française

-

Page 5

Hébreu avec nekoudot (niqqud)

-

Traduction française

-

Page 6

Hébreu avec nekoudot (niqqud)

-

Traduction française

-

Page 7

Hébreu avec nekoudot (niqqud)

-

Traduction française

-

Page 8

Hébreu avec nekoudot (niqqud)

-

Traduction française

-